

8D02105 – ДИРИЖЕРЛЕУ
мамандығы бойынша PhD докторантура тапсырушыларына арналған
емтихан талаптары

Білім беру бағдарламасы: «8D02105 – Дирижерлеу»
(докторантура)

Докторантураға түсушілер шет тілін меңгергенін растайтын халықаралық сертификаттарын ұсынған жағдайда ғана қабылдау жүзеге асыралады, Казтест.

1. МАМАНДЫҚ БОЙЫНША ШЫҒАРМАШЫЛЫҚ ЕМТИХАН

Шығармашылық емтиханға мамандық бойынша концерттік бағдарламаны орындау және коллоквиум кіреді. Максималды балл 50, ал минималды 25 бал құрайды.

Концерттік бағдарламаны орындау

Емтиханда 50-60 минуттан аспайтын еркін концерттік бағдарлама ұсынылады. Концерттік бағдарлама әртүрлі стильдер мен кезеңдерді қамту керек, оның ішінде Қазақстан композиторының шығармасы міндетті.

Ауызша билет жауап

Билет екі сұрақтан құрылған: музыка тарихы мен теориясы және мамандықтан.

Музыка тарихы мен теориясы бойынша сұрақтар::

1. Музыкадағы жанр категориясы.
2. Полифониялық қатаң хаттың жалпы сипаттамасы.
3. Музыкалық тілдің элементтері. Әуен. Гармония. Метр және ырғақ. Фактура.
4. Музыкалық құрылымның классификациясы: негізгі түрлері.
5. Бағдарламалықтың түрлері, бағдарламалық шығармалардың жанрлары мен құрылымы.
6. XX ғасы музыкасындағы полифония құрылымы.
7. Фактура, оның түрлері мен функциялары.
8. Ұлттық композиторлық мектептер.
9. Драматургияның эстетикалық принциптері мен заңдары, Вена классикалық мектебінің музыкалық тілі.
10. XIX-XXғғ. тоғысындағы орыс музыка мәдениеті.
11. XX-XXIғғ. шетел музыка мәдениетінің даму көрінісі. Негізгі көркемдік ағымдары мен бағыттары.
12. Қазақ музыкалық мәдениетіндегі концерттік жанр эволюциясы.
13. Қазақ халқы ән жанрының даму тарихы (XIXғ.).
14. XX-XXIғғ. көпшілік музыка мәдениеті.
15. П.Чайковский мен Н.Римский-Корсаковтың опералық шығармашылығы.
16. Абай Құнанбаевтың музыкалық мұрасы, оның музыкалық-поэтикалық реформасы.
17. Қазақ музыкалық фольклорының жанрлық жүйесі.

18. Қазақстан музыкалық мәдениетінің дамуындағы А.Жұбановтың шығармашылық қызметі.
19. Қазақтың әдет-ғұрып фольклоры.
20. С.Мұхамеджанов шығармашылығындағы ұлттық дәстүр.
21. Әл-Фарабидің музыка туралы трактаты.
22. Қазақ операсының жанр эволюциясындағы дамуы.
23. Қазақтың дәстүрлі аспаптық музыкасы. Мектептер мен дәстүрлер.
24. XX ғасыр композиторлары шығармашылығындағы қазақ симфониялық музыкасы
25. Қазақстан композиторлары музыкасындағы камералық-аспаптық шығармашылық.

Мамандандыруы бойынша сұрақтар:

1. XX ғасырдың көрнекті оркестр (хор) дирижерлары.
2. Таңдаған мамандық бойынша өзекті мәселелерді көтеретін зерттеулермен ғылыми еңбектер.
3. Дирижерлік қимыл – басқарушы функция ретінде.
4. Дирижерлау – музыкалық ұжыммен қарымқатынас жүйесі ретінде.
5. Қазақ залық әндерінің өңдеулері. Жарқын мысалдар мен авторлар.
6. XX ғасырдың композиторлық техникалары мен орындаушылық шеберлік (таңдаған мамандық бойынша).
7. Қазақстан композиторларының опера-симфониялық және опера-хордық опералық шығармашылығы.
8. Кәсіби дағдыларды шыңдау жұмыстарының ерекшеліктері (таңдаған мамандық бойынша).
9. Артикуляциялық-қағыстық мәдениеттің қалыптасуы мен даму мәселелері (таңдаған мамандық бойынша).
10. Орындаушылық өнердегі суырып салма қасиеті (таңдаған мамандық бойынша).
11. Жоғары білім берудегі музыкалық-педагогикалық үдерістің ерекшелігі (таңдаған мамандық бойынша).
12. Орта кәсіби білім берудегі музыкалық-педагогикалық үдерістің ерекшелігі (таңдаған мамандық бойынша).
13. Метро-ырғақтық қиындықтар және олардың шешілу жолдары.
14. Орындаушының музыкалық шығармамен жұмыс жасау түрлері .
15. Интерпретация түсінігі. Орындаушылық стильдері.
16. Еліміздің негізгі орындаушылық ұжымдары мен мәдени орындарына шолу.
17. Интерпретация – көркемдік ойлаудың феномені ретінде.
18. Шығарма интерпретациясының қалыптасуындағы жеке аспектілер.
19. Орындаушылық өнер тарихындағы интерпретация (таңдаған мамандық бойынша).
20. Қазақстанның көрнекті орындаушылары.
21. Қазақстанның орындаушылық мектептері (таңдаған мамандық бойынша).
22. Қазақстанның заманауи музыкатануы.

23. Орындаушылық репертуардағы Қазақстан композиторларының шығармалары (таңдаған мамандық бойынша).
24. Б.Байкадамов атындағы Мемлекеттік хор капелласының құрылу тарихы мен қызметі.
25. Жоғары білім беру жүйесіндегі орындаушының кәсіби құзіреттілігі.

БАҒАЛАУ КРИТЕРИЙЛЕРІ

Мамандық бойынша шығармашылық емтиханның максималдық баллы 50 құрайды, ал минималды – 25 балл.

– **45-50 балл (өте жақсы)**

Талапкер жарқын музыкалық мәліметтерді, орындаушылық қабілеттерін, стилін, орындаушылық интонациялаудың мәдениетін көрсетті. Емтиханның ауызша түрінде талапкер музыкалық, теориялық білімінің, аналитикалық ой-өрісінің кеңдігін жоғары деңгейде көрсете алды.

– **36-44 балл (жақсы)**

Талапкердің орындауы мағыналы, авторлық мәтін нақты оқылған, стилистикалық түрде сақталған. Бірақ бұл ретте ол техникалық еркіндікті көрсетпеді, орындау әртүрлілігі мен сапасымен ерекшеленбеді. Емтиханның ауызша түрінде талапкердің білімі нақты, тақырыпты логикалық тұрғыда айқын, нанымды жеткізе білді. Дегенмен, музыка тарихы мен теория сұрақтары бойынша түсінігі аз, музыкатанудың кілттік үрдістерін толыққанды білмеді, өз ойын тұжырымдай алмады, ойлау қабілеті жүйелі емес.

– **25-35 балл (қанағаттанарлық)**

Орындалған шығармалардың стилистикасы мен мазмұнын нашар түсінуін көрсетті, музыкалық интонациялаудың мәнерлі құралдарын жеткіліксіз меңгерді (интонация, есту, фразировка, ритм). Емтиханның ауызша түрінде шығармаларды, процестерді талдап жіктеу дағдылары нашар; материал жүйелілігінің логикалық тұрғыдан қарағанда жеткіліксіз болды; музыка тарихы мен теориясы және әдістемелік мәселелер бойынша білімі төмен деңгейде болды.

– **0-24 балл (қанағаттанарлықсыз)**

Дирижерлық техникасының төмен деңгейде көрсетті. Төзімділіктің, бастаманың, ырғақтық ерік-жігердің болмады, интонациялаудың техникалық және көркем құралдарын нашар меңгерілген, бағдарламаның түсу үшін қажетті деңгейге сәйкес келмеді. Емтиханның ауызша түрінде талдап жіктеу дағдылары нашар; материал жүйелілігінің логикалық тұрғыдан қарағанда жеткіліксіз болды.